



فقدان مدیریت یکپارچه، بزرگترین لطمه را به منابع آبی زده است

کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق تبریز با محوریت بررسی امکان سنجی ایجاد زنجیره ارزش و بررسی راهکارهای مدیریت یکپارچه منابع آب در استان با حضور نمایندگان از بخش خصوصی و دولتی در اتاق تبریز برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی تبریز، بشیر جعفری؛ رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق تبریز در ابتدایه تشریح محوریت این جلسه پرداخت و هدف از برگزاری این نشست را هم افزایی و تقویت همکاری بین متولیان بخش کشاورزی در راستای ایجاد زنجیره ارزش و بررسی راهکارهای مدیریت یکپارچه منابع آب در استان عنوان کرد.

وی با بیان اینکه تاکنون جلسات متعددی در رابطه با چالش های زیست محیطی، بحران منابع آبی و همچنین نحوه بهبود کمی و کیفی تولیدات کشاورزی و صادرات آن با حضور روسا و نمایندگان دانشگاه های تبریز، سنند، مراغه، اعضای کمیسیون کشاورزی و کارشناسان مربوط برگزار شده است، افزود: تلاش ما این است تا خروجی این جلسات بتواند هم به بهبود شرایط بخش کشاورزی کمک کند و هم به حفظ منابع آبی و محیط زیست استان کمک کند.

وی با اشاره به اهمیت حفاظت و استفاده بهینه از منابع آبی گفت: در صورت لزوم می توان، دبیرخانه واحدی تشکیل داد، به همین منظور در نشست امروز، امکان تحقق یاعدم تحقق تشکیل دبیرخانه مورد بررسی قرار می گیرد.

جبارعلی ذاکری؛ معاون هماهنگی امور استانداری آذربایجان شرقی بر ضرورت ترسیم نقشه راه، به منظور مدیریت منابع آبی استان تاکید کرد.

وی با بیان اینکه در حوزه آبریز دریاچه ارومیه با محدودیت منابع آبی مواجه هستیم، گفت: قوانین بازدارنده و ابزارهای کنترل و نظارت تاکنون نتوانسته اند، در این زمینه موثر واقع شوند.

ذاکری با تاکید بر وجود نیروی انسانی کارآمد گفت: دولت می تواند با فراهم کردن زیرساخت ها و بهره گیری از نیروی های فعال، مصرف آب در بخش کشاورزی را کاهش دهد.

کوهستانی؛ نایب رئیس اول کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست، تشکیل دبیرخانه یا مرکزهماهنگی مدیریت یکپارچه منابع آبی راضورتی اساسی برای استان عنوان کرد و افزود: حکمفرمایی منابع آبی، جدیدترین شیوه مدیریت در این زمینه به شمار می رود که البته هنوز در مرحله نظریه پردازی است.

وی با بیان اینکه افزایش جمعیت، توسعه بخش کشاورزی و کاهش نزولات جوی به صورت همزمان باعث افزایش مصرف آب در کشور شده است، تاکید کرد: باید بین عرضه و مصرف آب تعادل ایجاد شود، با این حال در برخی موارد شاهد هستیم حتی عرضه کنندگان آب نیز همسو با مصرف کنندگان، هر کجا در زمینه عرضه آب به بن بست می رسند، راهکارهای جایگزین برای برداشت آن پیشنهاد می دهند.

عباس بشیری؛ رئیس گروه سرمایه گذاری سازمان مدیریت و برنامه ریزی آذربایجان شرقی در این نشست گفت: فقدان مدیریت یکپارچه، بزرگترین لطمه را به منابع آبی زده است. وی با بیان اینکه بیش از ۸۸ درصد مصرف آب کشور در بخش کشاورزی صورت می گیرد، افزود: علی رغم مصرف زیاد آب در این بخش، کارایی و بهره وری آن بسیار پایین است. بشیری با بیان اینکه متأسفانه ارزش اقتصادی آب برای مامشخص نیست، تاکید کرد: مدیریت منابع آب باید به صورت منطقه ای انجام شود نه استانی.

محمدی؛ معاون برنامه ریزی سازمان آب منطقه ای آذربایجان شرقی با تاکید بر اهمیت مدیریت منابع آبی در استان و منطقه شمال غرب برای احیای دریاچه ارومیه گفت: میزان آب و سفره های زیرزمینی در استان مشخص است، بنابراین باید برای استفاده از آب موجود برنامه ریزی شود.

وی با بیان اینکه در استان ماحتی یک چاه غیرمجاز عمیق نیز وجود ندارد، افزود: تمام اهتمام ما برمسدودکردن چاه های غیرمجاز است، به طوریکه در شش ماهه نخست سال ۱۴۰۲، تعدادیک هزار و 600 چاه غیر مجاز در استان پر شده است، اما متأسفانه پس از طی پروسه طولانی شناسایی و پر کردن چاه ها، مجدداً از جای دیگری چاه غیر مجاز زده می شود. محمدی با بیان اینکه در زمینه منابع آبی با محدودیت مواجه هستیم و باید در عرضه آب حساسیت بیشتری داشته باشیم، تصریح کرد: با این حال در بسیاری از مواقع کارگروه رفع موانع تولید برای واگذاری انشعاب آب به ما فشار وارد می آورد.

وی سرارزیر کردن آب های تصفیه خانه های پساب ۱۲ شهر استان به دریاچه ارومیه، لایروبی تمام رودخانه های حوزه دریاچه ارومیه، انتقال آب از دریای خزر و بومی سازی فن آوری بارورسازی ابرها در کشور را از جمله راهکارهای مدیریت منابع آبی در حوزه دریاچه ارومیه عنوان کرد.

احمد کاظم زاده؛ مشاور کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست و مدیر گروه هیدروپلیتیک (IAWAS) گفت: با وجود اینکه مدیریت یکپارچه منابع آب در گذشته نیز مرسوم بوده و در برخی از مناطق دنیا اجرا می شده است اما از دهه 70 میلادی به بعد و برگزاری اولین نشست آب در استکهلم است که بتدریج این مفهوم ابعاد و گستره جهانی پیدا کرد و بعد از اختصاص فصل 18 دستورshy&؛ کار 21 سازمان ملل به مسئله آب و لزوم یکپارچهshy&؛ سازی منابع آب در جریان اولین نشست سران زمین در ریودوژانیرو در سال 1992 به صورت یک الزام جهانی درshy&؛ آمد و در دستورshy&؛ کار کشورها قرارگرفت.

وی ادامه داد: در ایران مدیریت یکپارچه منابع آب با چند دهه تاخیرمورد توجه قرار گرفته و اگرچه اختصاص فصل هشتم از برنامه هفتم توسعه به مدیریت یکپارچه منابع آب گامی به جلو در جهت حل بنیادین و ریشه ای ابرچالش آب محسوب می شود، اما باید توجه داشت که مدیریت یکپارچه منابع آب دارای پیش نیازها و شاخص ها و الزاماتی است که باید فراهم شود و الا چیزی جز بازی با مفاهیم و کلمات نخواهد بود.

کاظم زاده افزود: از جمله این الزامات می توان به لزوم ایجاد وحدت ساختاری بین نهادهای متولی، استفاده چندمنظوره از آب در همه بخش های کشاورزی، خانگی، صنعت و شهری، تقویت مدیریت مشارکتی بین همه آب بران، جایگزینی پروسه نگرى با پروژه محوری، تقویت بین رشته ای و پرهیز از تک رشته ای، پرهیز از محلی نگرى، تقویت رویکرد همکاری به جای رقابت، اتخاذ بازی های برد-برد به جای برد- باخت یا باخت- باخت و در نهایت تقدم خیرجمعی بر منافع فردی اشاره کرد.

وی گفت: در سال 1389 یک برنامه جامع برای مدیریت یکپارچه دریاچه ارومیه تهیه و یک نقشه راه 25 ساله طراحی شده است و علیرغم اینکه استانداران سه استان آذربایجان

شرقی و غربی و کردستان زیر آن را امضاء کرده اند و در هیئت دولت هم به تصویب رسیده، اما اجرا نشده است و این جای سوال دارد و الان هم هرچند دیر شده اما چاره ای جز اعمال مدیریت یکپارچه بر اساس یک ابرطرح و نقشه راه بلندمدت نیست چراکه چالش ها اکنون به ابرچالش تبدیل شده و ابرچالش هم به ابرطرح نیاز دارد و اجرای ابرطرح هم نیاز به یک دفتر و دبیرخانه دارد که نقشه راه طراحی شده را بدون تاثیرپذیری از تغییر دولت ها طی چند دهه دنبال کند.